

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
Wstęp	21
Część pierwsza	
ZAGADNIENIA OGÓLNE	
Rozdział pierwszy	
Administracja i prawo administracyjne	29
1. Administracja publiczna	29
1.1. Uwagi ogólne	29
1.2. Poszukiwanie zamkniętej definicji administracji publicznej	31
1.3. Opisywanie administracji publicznej przez jej cechy	33
2. Prawo administracyjne	36
2.1. Poszukiwanie definicji prawa administracyjnego	36
2.2. Cechy prawa administracyjnego	40
2.3. Normy prawa administracyjnego	52
2.4. Sankcje w prawie administracyjnym	55
2.5. System prawa administracyjnego	58
2.6. Granice prawa administracyjnego	70
Rozdział drugi	
Tworzenie prawa administracyjnego – źródła prawa	76
1. Zagadnienia ogólne	76
1.1. Pojęcie źródeł prawa administracyjnego i pojęcia pokrewne	76
1.2. Koncepcje zamkniętego i otwartego systemu źródeł prawa	78
1.3. Prawo zewnętrzne i prawo wewnętrzne	81
2. Konstytucyjne kategorie powszechnie obowiązujących źródeł prawa administracyjnego	82
2.1. Konstytucja	82
2.1.1. Znaczenie Konstytucji dla prawa administracyjnego	82
2.1.2. Problem bezpośredniego stosowania Konstytucji przez organy administracji publicznej	85
2.2. Ustawa	87
2.3. Rozporządzenia z mocą ustawy	88
2.4. Umowy międzynarodowe	88

2.5.	Prawo Unii Europejskiej	89
2.5.1.	Prawo Unii Europejskiej a prawo wewnętrzne	89
2.5.2.	Podział prawa unijnego i kategorie aktów	91
2.6.	Rozporządzenia	95
2.6.1.	Istota rozporządzenia	95
2.6.2.	Upoważnienie ustawowe	95
2.6.3.	Wykonawczy charakter rozporządzenia	97
2.6.4.	Organy wydające rozporządzenia	97
2.6.5.	Wysłuchanie publiczne	98
2.7.	Akty prawa miejscowego	99
2.7.1.	Wprowadzenie	99
2.7.2.	Konstytucyjne cechy aktów prawa lokalnego	100
2.7.3.	Kategorie aktów prawa lokalnego	101
2.7.4.	Gminne prawo lokalne	102
2.7.5.	Odrębności regulacji dotyczących innych organów wydających akty prawa lokalnego	104
3.	Prawo wewnętrzne	106
4.	Tak zwane swoiste kategorie źródeł prawa administracyjnego	108
4.1.	Akty planowania	108
4.1.1.	Uwagi ogólne	108
4.1.2.	Cechy lokalnych planów zagospodarowania przestrzennego	109
4.2.	Statuty i regulaminy	110
4.3.	Normy techniczne	111
5.	Publikacja i promulgacja źródeł prawa	111
5.1.	Zasady promulgacji i publikacji źródeł prawa	111
5.2.	Dzienniki urzędowe	113
6.	Tak zwane niezorganizowane źródła prawa administracyjnego	114
6.1.	Zwyczaj	114
6.2.	Prawo sądziowskie	115

Rozdział trzeci

	Wartości i zasady prawa administracyjnego	116
1.	Uwagi wprowadzające	116
2.	Ogólna charakterystyka aksjologii prawa administracyjnego	117
3.	Przegląd podstawowych wartości w prawie administracyjnym	118
3.1.	Dobro człowieka	118
3.2.	Moralność	119
3.3.	Sprawiedliwość	121
3.4.	Prawda	122
3.5.	Racjonalność	123
3.6.	Jasność i jawność	124
3.7.	Szybkość i ekonomiczność	125
3.8.	Wartości chronione przez prawo administracyjne	126
4.	Zasady ogólne	127
4.1.	Istota zasad ogólnych	127

4.2. Wybór zasad ogólnych prawa administracyjnego	129
4.2.1. Niektóre zasady wywodzące się z zasady demokratycznego państwa prawnego	129
4.2.1.1. Zasada <i>lex retro non agit</i>	129
4.2.1.2. Zasada ochrony praw dobrze (słusznie) nabyczych	129
4.2.1.3. Zasada prawa do sądu	130
4.2.1.4. Zasada pomocniczości (subsydiarności)	130
4.2.1.5. Zasada proporcjonalności	131
4.2.1.6. Zasada zrównoważonego rozwoju	132
4.2.2. Niektóre zasady odnoszące się do organów administracji publicznej	133
4.2.2.1. Zasada dobrej administracji	133
4.2.2.2. Zasada kompetencyjności	133
4.2.2.3. Zasada zespolenia administracyjnego	134
4.2.2.4. Zasada efektywności	134
4.2.3. Zasady ogólne kodeksu postępowania administracyjnego	135

Część druga

USTROJOWE PRAWO ADMINISTRACYJNE

Rozdział czwarty

Podmioty administracji publicznej	139
1. Uwagi ogólne	139
2. Organy administracji publicznej	140
2.1. Pojęcie organu administracji publicznej	140
2.2. Kompetencja organu administracji publicznej	142
2.3. Organ administrujący	145
2.4. Rodzaje organów administracji publicznej	146
2.4.1. Organy państwowie, rządowe i samorządowe	147
2.4.2. Podziały organów ze względu na szczeblową budowę aparatu administracyjnego	147
2.4.3. Rodzaje organów ze względu na sposób ich kreowania	148
2.4.4. Organy jednoosobowe i organy kolegialne	149
2.4.5. Inne podziały	150
2.4.6. Urząd	150
2.4.7. Refleksja końcowa	150
3. Samorząd	151
3.1. Pojęcie samorządu	151
3.2. Rodzaje samorządu	152
3.2.1. Samorząd powszechny – terytorialny	153
3.2.2. Samorządy specjalne	154
4. Zakłady administracyjne (publiczne)	155
4.1. Pojęcie zakładu administracyjnego	155
4.2. Władztwo zakładowe	156
4.3. Inne cechy zakładów publicznych	157
4.4. Rodzaje zakładów publicznych	158

5.	Katalog innych podmiotów administracji publicznej	160
5.1.	Przedsiębiorstwa	160
5.2.	Agencye	161
5.3.	Spółki prawa publicznego	162
5.4.	Fundacje prawa publicznego	162
6.	Wykonywanie funkcji publicznych i realizacja zadań publicznych przez organizacje społeczne	163
7.	Prywatyzacja funkcji administracji publicznej i zadań publicznych	166

Rozdział piąty

	Struktura administracji publicznej i związki między jej podmiotami	168
1.	Uwagi ogólne	168
2.	Struktura administracji publicznej	168
2.1.	Struktura resortowa (pionowa)	168
2.1.1.	Resort administracyjny	168
2.1.2.	Działy administracji rządowej	170
2.2.	Struktura terytorialna (pozioma)	171
2.2.1.	Pojęcie i przesłanki podziału terytorialnego państwa	171
2.2.2.	Rodzaje podziałów terytorialnych	172
2.2.3.	Podział zasadniczy	172
2.2.4.	Podział pomocniczy	174
2.2.5.	Podziały specjalne i obszary specjalne	175
3.	Związki między podmiotami administrującymi	175
3.1.	Centralizacja i decentralizacja	176
3.1.1.	Centralizacja	176
3.1.2.	Decentralizacja	177
3.2.	Koncentracja i dekoncentracja	179
3.3.	Pojęcia określające wzajemny sposób oddziaływanie podmiotów administrujących	180
3.3.1.	Kierownictwo	180
3.3.2.	Nadzór	181
3.3.3.	Kontrola	182
3.3.4.	Zwierzchnictwo i zespolenie	182
3.3.5.	Koordynacja	183
3.3.6.	Współdziałanie	184

Rozdział szósty

	Administracja rządowa	187
1.	Centralne organy administrujące poza administracją rządową	187
1.1.	Prezydent RP i organy mu podległe	187
1.2.	Organы centralne podległe Sejmowi RP	188
2.	Centralna administracja rządowa	189
2.1.	Rada Ministrów	189
2.1.1.	Istota, skład i powoływanie	189
2.1.2.	Zadania i kompetencje	190
2.1.3.	Tryb pracy Rady Ministrów	191

2.1.4. Członkowie Rady Ministrów	191
2.1.5. Organy wewnętrzne Rady Ministrów	192
2.1.6. Pełnomocnicy rządu	193
2.2. Prezes Rady Ministrów	193
2.3. Ministrowie	194
2.3.1. Istota funkcji ministra	194
2.3.2. Zakres działania ministrów	194
2.3.3. Minister a jednostki podporządkowane	195
2.3.4. Minister jako organ administracji publicznej	196
2.3.5. Ministerstwo i organy pomocnicze ministrów	196
2.4. Komitety	197
2.5. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	197
2.6. Rada Polityki Pieniężnej	198
2.7. Organy centralne	198
3. Terenowa administracja rządowa	200
3.1. Uwagi ogólne	200
3.2. Katalog organów wykonujących zadania administracji rządowej w województwie	202
3.3. Wojewoda	202
3.3.1. Charakter prawny wojewody i jego funkcje	202
3.3.2. Kompetencje wojewody	204
3.3.3. Status osobowy wojewody	206
3.3.4. Organy pomocnicze wojewody	207
3.4. Wojewódzka administracja zespółana	208
3.4.1. Podmioty wojewódzkiej administracji zespółanej	208
3.4.2. Zwierzchnictwo i kompetencje wojewody jako zwierzchnika rządowej administracji zespółanej	209
3.5. Wojewódzka administracja niezespolona	211

Rozdział siódmy

Samorząd terytorialny	213
1. Zagadnienia ogólne	213
1.1. Podstawowe elementy konstrukcyjne polskiego samorządu terytorialnego	213
1.1.1. Wspólnota mieszkańców – element podmiotowy	213
1.1.2. Trójszczeblowość – element przedmiotowy	214
1.1.3. Inne elementy konstrukcyjne	215
1.2. Podstawy prawne działania samorządu terytorialnego	216
1.3. Zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego	217
1.3.1. Zasada pomocniczości i zasada decentralizacji	217
1.3.2. Zasada samodzielności	219
1.4. Pojęcie zadań samorządu terytorialnego i ich podstawowa klasyfikacja	221
1.5. Władze i organy samorządu terytorialnego	223
1.5.1. Władze i organy	223
1.5.2. Klasyfikacja organów jednostek samorządu terytorialnego	224

2.	Referendum lokalne	225
2.1.	Pojęcie referendum lokalnego	225
2.2.	Rodzaje referendum lokalnego	226
2.3.	Ważniejsze elementy postępowania referendalnego	227
2.4.	Wynik referendum lokalnego i jego skutki	229
3.	Konsultacje społeczne	230
4.	Samorząd w gminie	231
4.1.	Zadania gminy	231
4.1.1.	Zadania własne gminy i ich katalog	231
4.1.2.	Zadania zlecone i zadania powierzone gminie	232
4.2.	Rada gminy	233
4.2.1.	Charakter organu	233
4.2.2.	Czas działania rady gminy	234
4.2.3.	Kompetencje rady gminy	234
4.2.4.	Organy rady gminy i tryb jej obrad	236
4.2.5.	Radni	237
4.3.	Organ wykonawczy gminy	237
4.3.1.	Charakter i nazwa organu	238
4.3.2.	Czas działania wójta	239
4.3.3.	Zadania i kompetencje wójta	240
4.3.4.	Organy i jednostki pomocnicze wójta	241
4.4.	Jednostki pomocnicze w gminie	242
4.5.	Gminy o specjalnym statusie	243
4.5.1.	Gmina warszawska	243
4.5.2.	Gminy uzdrowiskowe	243
5.	Samorząd w powiecie	245
5.1.	Zadania powiatu	245
5.1.1.	Zadania własne powiatu i ich katalog	245
5.1.2.	Zadania zlecone i zadania powierzone powiatowi	246
5.1.3.	Inne zadania powiatu	247
5.1.4.	Zadania miasta na prawach powiatu	247
5.2.	Rada powiatu	248
5.2.1.	Charakter organu	248
5.2.2.	Czas działania rady powiatu	248
5.2.3.	Kompetencje rady powiatu	248
5.2.4.	Organy rady powiatu i tryb jej obrad	250
5.2.5.	Radni	250
5.3.	Organ wykonawczy powiatu	250
5.3.1.	Charakter zarządu powiatu i jego tworzenie	250
5.3.2.	Czas działania zarządu	251
5.3.3.	Zadania i kompetencje zarządu powiatu	252
5.4.	Starosta	252
5.5.	Powiatowa administracja zespolona	253
5.5.1.	Podmioty powiatowej administracji zespolonej	253

5.5.2.	Zwierzchnictwo i kompetencje starosty jako zwierzchnika administracji zespolonej w powiecie	254
5.6.	Organy i jednostki pomocnicze w powiecie	255
6.	Samorząd w województwie	255
6.1.	Zadania samorządu województwa	255
6.1.1.	Podział zadań z administracją rządową	255
6.1.2.	Strategia rozwoju województwa i polityka rozwoju województwa	256
6.1.3.	Zadania własne województwa	257
6.1.4.	Zadania zlecone województwu	257
6.2.	Sejmik województwa	257
6.2.1.	Charakter organu	257
6.2.2.	Czas działania sejmiku województwa	258
6.2.3.	Kompetencje sejmiku województwa	258
6.2.4.	Organy sejmiku województwa i tryb jego obrad	260
6.2.5.	Radni	260
6.3.	Organ wykonawczy województwa	260
6.3.1.	Charakter zarządu województwa i jego tworzenie	260
6.3.2.	Czas działania zarządu	260
6.3.3.	Zadania i kompetencje zarządu województwa	261
6.4.	Marszałek województwa	262
6.5.	Zespołenie w samorządzie województwa	262
7.	Związki i porozumienia komunalne	263
7.1.	Postulat współdziałania jednostek samorządu terytorialnego	263
7.2.	Ziązki komunalne	263
7.2.1.	Istota związku komunalnego	263
7.2.2.	Regulacja prawa	264
7.3.	Porozumienia komunalne	266
7.4.	Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego	266
7.5.	Zrzeszenia międzynarodowe	267
8.	Mienie komunalne i gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego	268
8.1.	Mienie komunalne	268
8.1.1.	Pojęcie mienia komunalnego, rzeczy publiczne	268
8.1.2.	Nabywanie mienia komunalnego	269
8.1.3.	Zasady zarządzania mieniem samorządowym	272
8.2.	Gospodarka finansowa	272
9.	Nadzór nad samorządem terytorialnym	274
9.1.	Ogólna charakterystyka	274
9.1.1.	Kryterium nadzoru	274
9.1.2.	Organy nadzoru	276
9.1.3.	Zakres nadzoru	276
9.2.	Środki nadzoru	277
9.2.1.	Terminologia	277
9.2.2.	Rozstrzygnięcia nadzorcze i inne środki nadzoru wojewody (regionalnych izb obrachunkowych)	278

9.2.3. Środki nadzoru Prezesa Rady Ministrów	281
9.3. Pozostałe unormowania ustaw samorządowych związane z nadzorem	282
10. Samorządowe kolegia odwoławcze	283
10.1. Uwagi ogólne	283
10.2. Samorządowe kolegia odwoławcze jako organy administracji publicznej ..	285
10.3. Samorządowe kolegia odwoławcze jako jednostki organizacyjne	286

Część trzecia

ADMINISTRACJA PUBLICZNA WOBEC PODMIOTÓW ZEWNĘTRZNYCH

Rozdział ósmy

Podstawowe pojęcia	291
1. Realizowanie prawa administracyjnego a jego stosowanie	291
2. Pojęcia używane do opisywania działań administracji publicznej	292
3. Stosunek administracyjnoprawny	293
3.1. Pojęcie	293
3.2. Podmioty	294
3.3. Przedmiot i treść	297
3.4. Powstanie stosunku administracyjnoprawnego i jego ustanie	298
3.5. Kategorie stosunków administracyjnoprawnych	299
3.5.1. Stosunki materialnoprawne i procesowe	299
3.5.2. Stosunki sporne	302
3.5.3. Stosunki potencjalne i realne	302
3.5.4. Stosunki zewnętrzne i wewnętrzne	303
3.5.5. Tak zwane szczególne stosunki władcze	303
3.5.6. Inne kategorie	304

4. Sytuacja administracyjnoprawna	304
5. Interes w prawie administracyjnym	305
5.1. Uwagi ogólne	305
5.2. Interes publiczny i interes indywidualny	307
5.3. Interes faktyczny (zwykły)	311
5.4. Interes prawny (kwalifikowany)	312
6. Publiczne prawa podmiotowe	316
6.1. Uwagi ogólne	316
6.2. Pojęcie publicznych praw podmiotowych	317
6.3. Cechy publicznych praw podmiotowych	318
6.4. Rodzaje publicznych praw podmiotowych	319
6.5. Ochrona publicznych praw podmiotowych	320

Rozdział dziewiąty

Formy działania administracji publicznej	322
1. Zagadnienia ogólne	322
1.1. Pojęcie formy działania administracji	322
1.2. Klasyfikacja form działania administracji	323
1.2.1. Kryterium władztwa	324
1.2.2. Kryterium skutku prawnego	325

1.2.3.	Kryterium stosunku do obowiązującego prawa	326
1.2.4.	Kryterium charakteru działania prawnego	327
1.2.5.	Kryterium sfery skutku prawnego	327
1.2.6.	Kryterium adresata skutku prawnego	328
1.2.7.	Nowe rodzaje prawnych form działania administracji	328
2.	Akt administracyjny	330
2.1.	Pojęcie aktu administracyjnego	330
2.2.	Decyzja administracyjna	332
2.2.1.	Problem normatywnego definiowania decyzji administracyjnej	333
2.2.2.	Decyzja administracyjna a wyrok sądowy	335
2.3.	Klasyfikacje aktów administracyjnych (decyzji)	336
2.3.1.	Kryteria podziału związane z adresatem	336
2.3.2.	Kryteria podziału związane z przesłankami prawnymi	336
2.3.3.	Kryteria podziału związane z treścią	339
2.3.4.	Inne kategorie aktów administracyjnych	340
2.4.	Mechanizm powstawania aktu administracyjnego (decyzji)	341
2.4.1.	Uwagi wprowadzające	341
2.4.2.	Fakt a prawo	341
2.4.3.	Impuls do wydania aktu administracyjnego (decyzji)	343
2.4.4.	Wybór wstępny	344
2.4.5.	Fakty	345
2.4.6.	Prawo	346
2.4.7.	Dowodzenie faktów i wykładnia prawa	349
2.4.8.	Subsumcja	350
2.5.	Uznanie administracyjne	351
2.5.1.	Geneza uznania administracyjnego – swobodne uznanie	353
2.5.2.	Sposoby formułowania upoważnień do uznania administracyjnego	357
2.5.3.	Kontrola uznania administracyjnego przez sąd administracyjny	358
2.6.	Inne elementy subiektywizmu w mechanizmie przygotowania aktu administracyjnego (decyzji)	360
2.7.	Problem upływu czasu w przygotowaniu aktu administracyjnego (decyzji)	362
2.8.	Zawartość aktu administracyjnego (decyzji)	362
2.9.	Obowiązywanie aktu administracyjnego (decyzji)	364
2.10.	Obowiązywanie prawidłowego aktu administracyjnego w czasie	365
2.10.1.	Wygaśnięcie aktu administracyjnego	366
2.10.2.	Uchylenie aktu administracyjnego	366
2.11.	Wadliwość aktu administracyjnego (decyzji)	369
2.11.1.	Pojęcie wadliwości aktu	369
2.11.2.	Gradacja wad aktu administracyjnego	370
2.11.3.	Rozróżnianie wad aktu administracyjnego	371
2.11.4.	Zawartość aktu administracyjnego a jego wadliwość	373
3.	Akty i czynności egzekucyjne	375
3.1.	Uwagi ogólne	375

3.2. Formy działania organu egzekucyjnego	376
4. Tak zwane działania bezpośrednio zobowiązujące	377
4.1. Pojęcie	377
4.2. Charakterystyka	378
4.3. Ochrona adresata	380
5. Dwustronne i wielostronne działania administracji	381
5.1. Uwagi ogólne	381
5.2. Umowa cywilnoprawna	382
5.3. Porozumienie administracyjne	383
5.3.1. Podstawowe cechy charakterystyczne	383
5.3.2. Porozumienia administracyjne w obowiązującym porządku prawnym	384
5.4. Umowa administracyjna	387
5.4.1. Istota umowy administracyjnej i jej wartość	387
5.4.2. Umowa administracyjna w Niemczech	389
5.4.3. Umowa administracyjna we Francji	391
5.4.4. Formy zbliżone do umowy administracyjnej w prawie polskim	392
5.5. Ugoda administracyjna	394
5.5.1. Pojęcie ugody administracyjnej	394
5.5.2. Regulacja prawa i przesłanki zawarcia ugody administracyjnej	395
5.5.3. Skutki ugody	396
5.6. Przyrzeczenie administracyjne	397
6. Działania faktyczne administracji	398
6.1. Działania społeczno-organizatorskie	399
6.2. Działania materialno-techniczne	399
7. Bezzczynność i milczenie administracji publicznej	400
7.1. Istota bezzczynności oraz milczenia	400
7.2. Bezzczynność administracji	401
7.2.1. Poszukiwanie definicji	401
7.2.2. Bezzczynność w postępowaniu administracyjnym	402
7.2.3. Bezzczynność poza postępowaniem administracyjnym	403
7.3. Milczenie administracji	404

Część czwarta KONTROLA ADMINISTRACJI

Rozdział dziesiąty	
Sądownictwo administracyjne	407
1. Zagadnienia ogólne	407
1.1. Pojęcie sądownictwa administracyjnego	407
1.2. Sądownictwo administracyjne a sądownictwo powszechnie i administrowanie	409
1.3. Cel sądownictwa administracyjnego	411
1.4. Sądownictwo administracyjne a pojęcie wymiaru sprawiedliwości	412
1.5. Systemy sądownictwa administracyjnego	413
1.6. Historia polskiego systemu sądownictwa administracyjnego	415

2.	Ustrój sądów administracyjnych	416
2.1.	Sąd powszechny czy sąd specjalny	416
2.2.	Struktura sądów administracyjnych	417
2.3.	Stosunek sądów administracyjnych do innych organów państwa	418
3.	Przedmiot ochrony	419
3.1.	Pojęcie przedmiotu ochrony i jego podstawowe warianty	419
3.2.	Przedmiot ochrony w polskich unormowaniach dotyczących sądów administracyjnych	422
4.	Podmioty	423
4.1.	Podmioty czynne	423
4.2.	Podmioty bierne	424
4.3.	Inne podmioty	425
5.	Przedmiot i zakres kontroli sądu administracyjnego (przedmiot i zakres zaskarżenia)	425
5.1.	Wprowadzenie	425
5.2.	Sposoby określania przedmiotu (zakresu) kontroli (zaskarżenia)	426
5.3.	Działania administracji publicznej podlegające zaskarżeniu	429
5.3.1.	Decyzja administracyjna	429
5.3.2.	Postanowienia administracyjne	429
5.3.3.	Niebędące decyzjami ani postanowieniami akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa	430
5.3.4.	Pisemne interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach	431
5.3.5.	Akty prawa miejscowego	431
5.3.6.	Inne akty organów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków	432
5.3.7.	Akty nadzoru	433
5.3.8.	Bezczynność administracji i przewlekłe prowadzenie postępowania	434
5.3.9.	Inne przedmioty zaskarżenia	435
5.3.10.	Enumeracja negatywna	436
5.4.	Inne obszary działania sądu	437
5.4.1.	Spory kompetencyjne	437
5.4.2.	Uchwałodawstwo sądowoadministracyjne	438
6.	Skarga	439
6.1.	Jednolitość skargi lub wielość skarg	439
6.2.	Skarga w systemie polskim	440
7.	Przedmiot rozpoznania	441
7.1.	Sprawa sądowoadministracyjna	441
7.2.	Szczegółowy przedmiot rozpoznania	442
8.	Przedmiot orzekania	443
8.1.	Przedmiot orzekania a kryterium kontroli sądowej	443
8.2.	Warianty orzeczeń sądowych	444

8.3.	Istota orzekania i jego zakres	445
8.3.1.	Istota orzekania	445
8.3.2.	„Szerokość” orzekania	445
8.3.3.	„Głębokość” orzekania	447
8.3.4.	Problem zakazu <i>reformationis in peius</i>	448
9.	Dwuinstancyjność sądownictwa administracyjnego	449
10.	Zagadnienie skuteczności wyroków sądu administracyjnego	450
Rozdział jedenasty		
	Pozostałe formy kontroli administracji publicznej	452
1.	System kontroli administracji	452
1.1.	Wprowadzenie	452
1.2.	Zróżnicowanie wewnętrzne systemu kontroli	453
1.2.1.	Kryteria kontroli	453
1.2.2.	Podmioty kontroli	453
1.2.3.	Inne elementy różnicujące	454
1.3.	Cechy kontroli administracji	455
2.	Kontrola zewnętrzna	456
2.1.	Kontrola parlamentarna	456
2.2.	Kontrola państwową	456
2.2.1.	Konstytucyjny i ustawowy status NIK	457
2.2.2.	Podmioty kontrolowane przez NIK i kryteria kontroli	457
2.2.3.	Podstawowe założenia kontroli NIK	459
2.3.	Kontrola sądów i trybunałów	460
2.4.	Kontrola prokuratorска	460
2.5.	Kontrola sprawowana przez Rzecznika Praw Obywatelskich	462
2.6.	Inne rodzaje kontroli sprawowanej przez pozaadministracyjne organy państwowe	463
2.7.	Kontrola społeczna (obywatelska)	464
3.	Kontrola wewnętrzna	466
3.1.	Uwagi ogólne	466
3.2.	Kontrola w administracji rządowej	466
3.3.	Inne formy kontroli wewnętrznej	467
	Wybrana literatura	471